

on 20 Zilhicce (Dhül-Hijja) 972/19 July 1565, Thursday morning (Gharāmī, 155b). Further poems were added later, and the *divan* reached a volume of more than ten thousand couplets. The contents are listed as five *kasides* (*qaşides*), four *murabbas* (*murabba's*), 1,636 *gazels* (*ghazels*), fifty-seven *litas* (*qit'as*), thirteen *matlas* (*matla's*) and twelve *müfreds*. (Başpınar, *Garâmî*, 79).

Âşik Çelebi mentions that the poet also wrote a *şehr-engiz* (*şehr-engiz*) about Karaferye/Veroia, but this work is not extant (Âşik Çelebi, 1628).

The exact date of the Garami's death is unknown. *Sicill-i Osmani* (*Sicill-i Othmânî*) notes that he died in the middle of Murad III's reign (r. 982–1003/1574–95), but without reference to a source (Mehmed Süreyyâ, 729).

Garami's poems deal with a broad spectrum of subjects and indicate that he was highly extroverted. Though his work is typical of classical Ottoman poetry, it also addresses contemporary social issues, such as famine, inflation, alcohol prohibition, and provision of water to the city. Garami did not hesitate to write about actual people, from rulers to neighbourhood barbers and butchers, which is uncommon in *divan* poetry. More significant is his *Tezkiretü's-Şu'arâ* (*Tedhkire el-şu'arâ*, "Anthology of poets"), covering 242 poets in twenty-nine poems, arranged according to epigrams on their pseudonyms (Başpınar, *16. yüzyıl*, 1–32). Garami specifies that Ahi (Âhî, d. 923/1517–8) and İshak (İshâq, d. 944/1538), who were teachers (*müderriş*) as well as poets, influenced his development. He resembles Necatî (Necâtî, d. 914/1509) in his use of proverbs and idioms, and he expressed admiration mixed with jealousy for Baki (Bâqî, d. 1008/1600), claiming that Baki is greater than all the

other poets of his time. Besides Ottoman Turkish, Garami wrote lyrics in Chaghatay and Romaic. He even wrote a *mülemma* (*mülemma'*, macaronic poem), with each verse in a different language, including Arabic, Persian, Tatar, Romaic, Albanian, French, Romani, Serbian, and Turkish (Demir, 82).

Like most poets of Rumeli, Garami brought poetry closer to the everyday use of language, albeit at the expense of being informal and unconventional. Nevertheless, he never abandoned heartfelt, sincere discourse.

BIBLIOGRAPHY

- Âşik Çelebi, *Meşâ'irü's-Şu'arâ*, ed. Filiz Kılıç (Istanbul 2010), 1625–9; Fatih Başpınar, 16. yüzyıl klasik Türk edebiyatı şairlerinden Garâmî'nin Tezkiretü's-Şu'arâ isimli şairnamesi, *RumeliDE. Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi* 3 (2015), 1–32; Fatih Başpınar, *Garâmî. Divân*, Istanbul 2013; Gharāmî, *Divan*, London, British Museum, Or. 1148; Mehmed Süreyyâ, *Sicill-i Osmanî yahud Tezkire-i Meşâhîr-i Osmâniyye III*, ed. Ali Aktan et al., (Istanbul 1996), 729; Mustafa İsen, *Selâ Bey Tezkiresi Heşt-Behîst*, Ankara 1998; Recep Demir, XVI. yüzyıl şairi Garâmî'nin edebiyat çevresi ve saraya yaklaşma gayretleri, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 7/33 (2014), 80–92.

RECEP DEMİR

Gulshaniyya

The **Gulshaniyya** (Gülşeniyye) is a Şüfî *tarîqa* (Ar. lit., way, hence "order") founded by İbrâhîm-i Gulshanî (d. 940/1534), members of which were known in Turkish as Shaykh İbrahimiler and as Gulshanîs. An offshoot of the late-medieval Khalvatî (Tu. Halveti) order in Iran and Azerbaijan, the itinerant Gulshanî dervishes spread westward into the Islam-

Studies on Sufism

Edited by

Rachida Chih
Erik S. Ohlander
Florian Sobieroj

VOLUME 1

30 Kasım 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

The titles published in this series are listed at brill.com/sufi

Ibrahim-i Gulshani and the Khalwati-Gulshani Order

Power Brokers in Ottoman Egypt

By

Side Emre

268304
Gülşenijye

070331

İbrahim Gülşeni
051093

Türkiye Diyanet Vakti İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	268304
Tas. No:	922.977 EMR-1

BRILL

LEIDEN | BOSTON

2017

187 EMRE, Side. ^{070331 Gülşeniyye} Crafting piety for success: Gülşeniye literature and culture in the sixteenth century. *Journal of Sufi Studies*, 1 i (2012) pp.31-75. (Explores the mystical thought and piety of İbrāhīm-i Gülşeni (d.940/1534), the founder of the Gülşenī order of dervishes in Egypt.) [A branch of the Khalwatīya order. With abstract in French.]

2410 EMRE, Side. ^{070331 Gülşeniyye} Crafting piety for success: Gülşeniye literature and culture in the sixteenth century. *Journal of Sufi Studies*, 1 i (2012) pp.31-75. (Explores the mystical thought and piety of İbrāhīm-i Gülşeni (d.940/1534), the founder of the Gülşenī order of dervishes in Egypt.) [A branch of the Khalwatīya order. With abstract in French.]

- 1140 EMRE, Side. Crafting piety for success: Gülşeniye literature and culture in the sixteenth century. *Journal of Sufi Studies*, 1 i (2012) pp.31-75. (Explores the mystical thought and piety of İbrâhîm-i Gülşeni (d.940/1534), the founder of the Gülşenî order of dervishes in Egypt.) [A branch of the Khalwatîya order. With abstract in French.]

Gülşeniye
070331

27 Nisan 2014

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

get an erection."¹⁴⁷ The text proceeds to describe how the townspeople would bring their sons to him, and he would ask, "Does he have a big arse, this son of yours? They said, 'Yes, extremely big!' And he would ask, 'Is it worthy of this . . . of mine?'"¹⁴⁸ Can he endure it? They replied, 'Yes'." This is clearly more than the usual obedience required of a student for a Sufi shaykh,¹⁴⁹ and at the end of the anecdote Kirmānī criticises Shaykh 'Alī Ḥarīrī as an incomplete master.¹⁵⁰ The point here is that the hagiographer was at pains to protect the controversial *shāhid-bāz* by projecting into the hagiography a "fall-guy" who received Kirmānī's censure. However, the hagiography did not present Kirmānī in a completely sanitised fashion, for as mentioned above there are references to Kirmānī dancing with adolescent males (*kudak*), which obviously violated the acceptable Sufi fashion of conducting the *samā'*.

Regardless of the nature of Kirmānī's *shāhid-bāzī*, rumours and exaggerations related to him can only have contributed to the fascination that Sufism exercised within medieval society. Whether in terms of the practice of *shāhid-bāzī* or the theoretical underpinning of the ritual that God is witnessed in creation, Kirmānī stretched the elasticity of permissible Sufism to a breaking-point as the reaction of a number of thinkers in subsequent generations suggests. Even in the late fifteenth century, some 250 years after Kirmānī's death, the issue must have remained controversial enough for Jāmī to explain apologetically:

The favourable opinion, or rather the sincere belief [that one should hold] in relation to the group of eminent ones such as Shaykh Aḥmad Ghazālī, Shaykh Awḥad al-Dīn Kirmānī and Shaykh Fakhr al-Dīn 'Irāqī . . . who were engaged in contemplating the beauty of sensual forms is that they witnessed the beauty of the absolute Truth in them and did not pay attention to the sensual form. Although some of the great men have denied them, their purpose in this was that the lovers do not make this [*shāhid-bāzī*] a custom, nor compare their experiences to those [of the great shaykhs mentioned above].¹⁵¹

¹⁴⁷ Nudity would have been covered in the bath house and anywhere else for that matter, even with a towel—a point that Kirmānī indirectly makes later in the anecdote (*Manāqib*, 264).

¹⁴⁸ Furūzānfar notes that the obvious missing word has been replaced in the manuscript by some dots (*Manāqib*, 263).

¹⁴⁹ Caution is always necessary, however, as the following observation comes from Rūmī in his *Fīhi mā fīhi*: "What the shaykh prescribes for you is the same as what the shaykhs of old prescribed, that you leave your wife and children, your wealth and position. Indeed, they used to prescribe for a disciple, 'Leave your wife, that we may take her; and they put up with that.'" (Translated by A.J. Arberry as *Discourses of Rumi* (London: John Murray, 1961), 107–8).

¹⁵⁰ *Ibid.*, 263–4.

¹⁵¹ Jāmī, *Nafahāt-uns*, 589.

Gülşeniye (070331)

Crafting Piety for Success: Gülşeniye Literature and Culture in the Sixteenth Century*

Side Emre
Texas A & M University
USA

D4062

Abstract

Today, scholarship on Islamic mysticism mostly prioritizes the poetry and mystical teachings of famous Sufi masters, with limited efforts to historically contextualize them. One of the sub-branches of the Halvetī order, the Gülşeniye, while being an influential participant in early modern Ottoman politics and society, presents the historian of Sufism with a rare opportunity to approach this gap. Despite offering a wide range of untapped literary, hagiographical, and historical sources, studies on the Gülşeniye remain in the margins. Through Gülşeniye literary production, including poetry and hagio-biographies by dervish-authors, this article explores the mystical thought and piety of İbrāhīm-i Gülşeni (d. 940/1534), the founder of the Gülşeni order of dervishes in Egypt. Close textual analysis of sources reveals that Gülşeni's inspirations formed the contours of the order's early literature and culture. I argue that the Gülşeniye literary corpus, and the culture formed alongside it, was a product of changing socio-political environments, not a replica of the doctrines of the order's founder. The shifts in the corpus unveil the order's changing practical priorities and shed light on how the Gülşeniye secured a stable niche for itself in Ottoman Egypt in the sixteenth century.

Résumé

Les recherches récentes sur le mysticisme islamique accordent la priorité à la poésie et l'enseignement des maîtres soufis, mais on n'a pas consacré beaucoup d'énergie à les placer dans ses contextes historiques. Une des sectes de l'ordre Halvetiye, le Gülşeniye, était un participant influent en la société et la politique au début de l'époque moderne ottomane et donc le spécialiste de soufisme se trouve avec une opportunité rare pour examiner cette lacune. Malgré un large éventail des sources littéraires, hagiographiques, historiques, toutes inexploitées, les études du Gülşeniye restent en marge. Dans cet article, qui contribue aux recherches Halvetiye, j'examine la

* I would like to express my gratitude and thanks to several individuals: Professors Robert Dankoff and Cornell Fleischer, who provided extensive and critical feedback on the foundational ideas in this article, which were developed in a previous project; Professor Alexander Knysh, who kindly offered insightful comments to me at the 2011 Middle East Studies Association Annual Meeting (Washington, D.C.) on a paper based on this article; and the two anonymous reviewers for the *Journal of Sufi Studies* who delivered instructive feedback and guidance during the editorial process. Finally, I am grateful to Dr Erik S. Ohlander for his meticulous attention, insights, and support as the draft of this article progressed.

D4062

22 Mayıs 2015

MADDE YAYIMLANDIKTAN SONRA GELEN DOKÜMAN

070331

GÜLŞENİYYE

---

1 HÜSEYİN AKPINAR, Gülşenilik'te musiki ve müsikişinaslar, Harran Üniversitesi, Doktora, 2004

---

2 UĞURTAN YAPICI, Edirneli mevlevî ve Gülşenî şairler, Trakya Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2009

20 Eylül 2014

- 13859 EMRE, Side. Crafting piety for success: Gülşeniye literature and culture in the sixteenth century. *Journal of Sufi Studies*, 1 i (2012) pp.31-75. (Explores the mystical thought and piety of İbrâhîm-i Gülşeni (d.940/1534), the founder of the Gülşenî order of dervishes in Egypt.) [A branch of the Khalwatiya order. With abstract in French.]

Gülşeniye
070331
Halvetiye
080397

zeldiği bir çalışma tarzı izlenmiştir. Öğrencilerden oluşan kalabalık bir heyetle verilen düzenli okul konserleri ile İstanbul'un çeşitli yerlerinde hayır cemiyetleri yararına verilen konserler, İstanbul halkının zevkle dinleyerek ayakta alkışladığı etkinlikler olmuştur.

Okulda düzenli olarak her ayın ilk cuması ile son salısında, maddi çıkar gözetilmeksizin düzenlenen ve ünlü musikîşinasların davet edildiği konserler büyük ilgi toplamıştır. Bu konserlerde başta İstiklal Marşı, ardından klasik fasullar, saz eserleri, oyun havaları ve milli Anadolu havalarından oluşan programlar icra edilmiştir. Evin 1. katındaki piyanolu salonda verilen ve iki fasıl arasında davetlilerin bahçeye çıkarak deniz manzarası ve çiçekleri seyrettiği cuma konserlerinin sürekliliğini dinleyicileri arasında vali, şehremini, merkez kumandanı gibi resmi zevat yer almıştır.

Gülşen-i Musiki Heyeti'nin okul dışında verdiği ilk konser Tepebaşı Dram Tiyatrosu'nda Kızılay yararına düzenlenmiştir. Okul dışındaki konserlerin en önemlisi ise 26 Ocak 1927'de Cumhuriyet Halk Fırkası'nın Şehzadebaşı Letafet Apartmanı'ndaki Eminönü ilçe merkezinde icra edilmiştir. Pek çok ünlü kişinin dinlediği bu parlak konserde önce Abdülkadir Bey'in acemaşiran makamında ve sofyana usulünde bestelediği İstiklal Marşı, ardından da acemaşiran ve bestenigar fasilları okunmuştur. Union Française'de 15 günde bir hayır cemiyetleri yararına verilen konserler, Taksim Belediye Bahçesi'nde verilen iki konser ve İstanbul Radyosu'nda gerçekleştirilen konserler de oldukça ilgi görmüştür.

Bu kurumdan yetişen ve fasıl heyetinde yer alan musikîşinaslardan bazıları şunlardır: Hanende Hediye Hanım, Kemani Nuri Bey, Kemani Zekiye Hanım (Töre'nin eşi), Udi Saide Hanım, Şemsettin ve Necmettin beyler, piyanist Saadet Hanım, Kemani Saadet Hanım (Töre'nin kızı), Kemani Zehra Hanım ve Santuri Hüsnü Bey (Tüzüner). Hanende Zeki Bey de (Çağlarman) Gülşen-i Musiki'den yararlanan sanatçılar arasındadır.

BİBL. Abdülkadir (Töre), *Usul-i Talim-i Kemani*, İst., 1329; Ergin, *Maarif Tarihi*, IV; İnal, *Hoş Sada*; M. Rona, *20. Yüzyıl Türk Musikîsi*, İst., 1970; E. Karadeniz, *Türk Musikîsinin Nazariye ve Esasları*, İst., 1978; H. Tüzüner, "Gülşen-i Musiki Mektebi Hatıraları", *Türk Musikîsi Dergisi*, S. 19-20 (1949); Ş. M. Çanga, "Gülşen-i Musiki Mektebi Hatıraları", *Musiki Mecmuası*, S. 411 (1985); N. Revi, "Sevid Abdülkadir Töre ve Birkaç Hatıram", *ae*, S. 429 (1990).

GÖNÜL PAÇACI

GÜLŞENİLİK

Diyarbakırlı Şeyh İbrahim Gülşenî (ö. 1534) tarafından kurulmuş olan tarikat.

Silsile itibarıyla Halvetîliğe bağlanan Gülşenilik tasavvuf tarihine ilişkin kaynakların çoğunda bu tarikatın bir kolu olarak telakki edilmiştir. Doğum yeri olan Diyarbakır'da ilk tahsilini tamamlayan İbrahim Gülşenî, Akkoyunluların başkenti Tebriz'de, Uzun Hasan'ın kazaskeri Mevlânâ Hasan'ın himayesi altında tahsilini sürdürmü-

bü sırada Halvetî tarikatının ileri gelen şeyhlerinden Aydınlı Dede Ömer Rüşenî'ye intisap etmiş, bir süre sonra kendisinden hilafet alarak, kısa bir müddet için Tebriz'deki tekkesinin meşihatını üstlenmiştir. Şiîliğe yönelen Erdebil şeyhlerinin baskısı sonucunda Tebriz'i terk etmiş, Diyarbakır'a, Kütahya'ya ve Kudüs'e uğrayarak Mısır'a gelmiş, dönemin Memluk sultanı Kansu Gavri (ö. 1516) başta olmak üzere, devlet ricalinden ve diğer zümrelerden birçok kişiyi kendisine bağlamıştır. Mısır'da büyük bir nüfuza sahip olan İbrahim Gülşenî Kahire'ye yerleşmiş, burada, ileride türbesini barındıracak ve tarikatın "pir evi" sıfatını kazanacak olan bir tekke tesis edilmiştir.

I. Selim'in (Yavuz) (hd 1512-1520) 1517'de Mısır'ı fethetmesi üzerine Osmanlı yönetici sınıfından, özellikle Mısır'daki yeniçerilerden ve sipahilerden birçoğunun kendisine bağlanmasıyla nüfuzu büsbütün artan İbrahim Gülşenî'yi çekemeyenler, oğlu Ahmed Hayalî'nin son Memluk sultanı Tumanbay'ın dul karısı ile evlenmesi gibi sudan sebepleri bahane ederek, kendisini yeni tahta çıkarmış olan I. Süleyman'a (Kanuni) (hd 1520-1566) şikâyet etmişler, diğer taraftan ulema sınıfının mutaassıp olan kesimi, vahdet-i vücuda ve ilahi aşka ilişkin coşkun sözlerinden dolayı şeyhe cephe almış, sonuçta İbrahim Gülşenî'nin aleyhtarları kendisini hapse attırmaya muvaffak olmuşlardır. Bir rivayete göre Mevlânâ neslinden Sultan Divanî'nin müdahalesiyle hapisten çıkarılan İbrahim Gülşenî, Kanuni tarafından İstanbul'a davet edilmiş, padişah kendisi ile bizzat tanışıp sohbet ederek tasavvufi bilgisinin derinliğine ve manevi olgunluğuna hayran kalmıştır. Ayrıca bu arada padişahın arzusu üzerine, 100 yaşını geçmiş olan ve gözleri görmeyen İbrahim Gülşenî'nin, kehhâlbaşının (göz tabibinin) müdahalesi sonunda gözlerinin görmeye başladığı nakledilmektedir.

İstanbul'da bulunduğu süre (1523-1528) zarfında, Kanuni'den başka dönemin ileri gelen âlimlerinden, tarikat şeyhlerinden ve devlet ricalinden pek çok kişiyi etkisi altına alan İbrahim Gülşenî, Mercan'daki Çandarlı İbrahim Paşa Camii'nde vaazlar vererek düşüncelerini İstanbul halkının büyük bir kesimine ulaştırmak imkânını bulmuş, böylece kurucusu olduğu tarikatı İstanbul'da ilk yayan bizzat kendisi olmuştur. İbrahim Gülşenî, beraberinde bulunan halifelerinden Şeyh Hasan Zarifi Efendi'yi (ö. 1569) Mısır'a dönerken İstanbul'da bırakmış, adı geçen şeyh de, biri Rumelihisarı'nda, diğeri Langa'da olmak üzere, tesis ettiği iki tekkenin birden meşihatını üstlenerek Gülşenîliği İstanbul'da yaymaya sürdürmüştür. Ancak Gülşenîğin İstanbul'da, 18. yy'ın birinci çeyreğinden itibaren, bu tarikatın Sezaî kolunun kurucusu Edirneli Şeyh Hasan Sezaî'nin (ö. 1737) halifeleri tarafından temsil edildiği ve şehrin tasavvuf hayatına eskisinden daha geniş ölçüde katkıda bulunmaya başladığı gözlenmektedir. İstanbul'da hiçbir zaman çok yaygın olmayan Gülşenî-

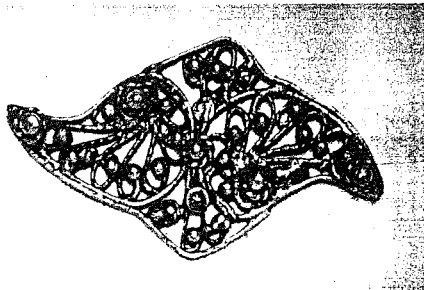
niliğin 12 kadar tekkede temsil edildiği anlaşılmakta, bu tarikatın daha tekkelerin kapatılmasından önce sönmeye yüz tuttuğu, tarihi gelişimine ve özelliklerine ilişkin birçok hususun tespit edilemeden unutulup gittiği görülmektedir. İstanbul'da Gülşenîliğe hizmet etmiş olan tekkeler şöyle sıralanabilir:

Durmuş Dede Tekkesi: Şeyh Hasan Zarifi Efendi tarafından Rumelihisarı'nda, Kayalar Mezarlığı'nın yanında 935/1528'de tesis edilmiştir. I. Ahmed döneminde (1603-1617), Akkırmanlı Ali Baba'nın meşihatı sırasında, şeyhin hemşerisi olan Durmuş Dede (ö. 1616) adındaki meczup buraya yerleşmiş, tekke de bu tarihten itibaren, kerametleri ile İstanbul'da ün salan Durmuş Dede'nin adıyla anılır olmuştur. 18. yy'ın ortalarında Halvetîliğin Cerrahî koluna intikal eden Durmuş Dede Tekkesi 1940'larda Bebek-Rumelihisarı yolunun genişletilmesi sırasında yıktırılarak tamamen tarihe karışmıştır. Şeyh Hasan Zarifi Efendi'nin Langa'da tesis ettiği söylenen tekkenin ise konumu ve tarihçesi hakkında hemen hiçbir şey bilinmemektedir.

Hulvî Efendi Tekkesi: Şehremini'de, Ereğli Mahallesi'nde yer alan bu tekke 1035/1626'da, saray helvacıbaşı Ahmed Aga'nın oğlu olduğu için "Hulvî" ve "Halevî" lakapları ile anılan Şeyh Cemaleddin Mahmud Efendi (ö. 1653) tarafından kurulmuştur. Babasının evini tadil ederek tekkeye dönüştüren Şeyh Mahmud Efendi Halvetîliğin Sünbülî kolundan Koca Mustafa Paşa (Sümbül Efendi) Tekkesi Postnişini Necmeddin Hasan Efendi (ö. 1610) ile Kahire'de Gülşenîliğin merkezi olan tekkenin postnişini İbrahim Efendi'den icazet almıştır. Tasavvufa ilişkin mensur ve manzum çeşitli eserleri arasında özellikle, *Lemezât* olarak tanınan tabakat kitabı ünlüdür. "Şirüganî Dede" olarak tanınan ve İstanbul merkezli Osmanlı tasavvuf musikisinin en başta gelen simalarından olan Şeyh Ali Efendi de (ö. 1714) Hulvî Efendi Tekkesi'nde uzun müddet (1659-1714) meşihat görevini yürütmüştür. 18. yy'ın sonlarında Kadiri tarikatına bağlanan tekke Şeyh Mustafa Hulvî Efendi'nin (ö. 1800) 1796'da posta geçmesiyle kısa bir süre tekrar Gülşenîlerin eline geçmiş, bundan sonra Rifailiğe bağlanmıştır. Günümüzde ortadan kalkmış bulunmaktadır.

Gülşenî Tatar Efendi Tekkesi: Topخانه'nin yamaçlarında, Atik Ali Paşa Mahallesi'ne katılmış olan Sakabaşı Mahallesi'nde, Sakabaşı Mescidi'nin yanında yer almaktaydı. Kuruluş tarihi tam olarak tespit edilemeyen ancak 18. yy'ın birinci çeyreği içinde tesis edildiği anlaşılan tekkenin bânisi *Hadîkatü'l-Cevâmî*'de Sadrazam Nevşehirli Damat İbrahim Paşa, İ.H. Uzunçarşılı'nın *Osmanlı Tarihi*'nde ise Kırım hanlarından II. Mengli Giray (ö. 1739) olarak belirtilmektedir. Tekkeye adını vermiş bulunan Gülşenîliğin Sezaî kolunun kurucusu Edirneli Şeyh Hasan Sezaî Efendi'nin halifesi olan ilk postnişin Tatar Şeyh Hasan Efendi'nin (ö. 1766) etnik kökeni, tekkeyi II. Mengli Giray'ın yaptırmış olması ihtimalini güçlendirmektedir.

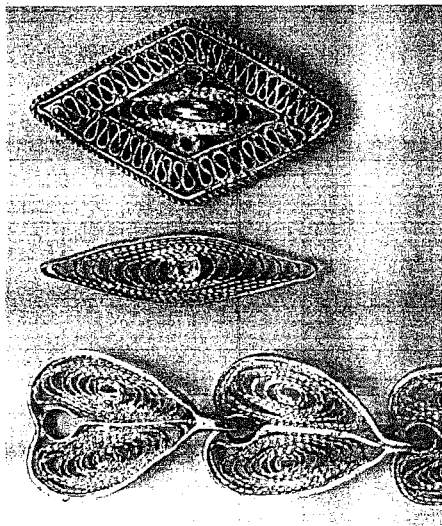

21a. Silver element. Fabricated from wire, decorated with sheet and shot.

21b. Silver elements. Fabricated from wire.

21c. Silver elements. Fabricated from wire.

and again in November at a meeting of the North American Historians of Islamic Art in Philadelphia. I would like to thank Professor Edward Allworth, Dr. Zdenka Munzer and Violetta Strachova for their kind assistance with various sources consulted; 'Abd al-Ra'uf 'Ali Yusuf, Islamic Museum, Cairo,

Muhammad al-Kholy, National Museum, Damascus, and Shafiq Imam, Azem Palace, Damascus, for permitting me to photograph objects in their respective museums; and Professor Maan Z. Madina for allowing me to photograph the object in the Madina Collection of Islamic Art.

DORIS BEHRENS-ABOUSEIF

THE TAKIYYAT IBRAHIM AL-KULSHANI IN CAIRO

The Takiyyat Ibrahim al-Kulshani (1519-24, Index 332'), also known as the Takiyyat al-Kulshaniyya, was the first religious foundation established in Cairo after the Ottoman conquest in 1517 and the first to be designated a *takiyya* by its foundation deed. Ibrahim al-Kulshani, a Sufi shaykh who escaped the Safavid conquest of Azerbaijan to find refuge in Mamluk Cairo was its sponsor. The shaykh had been born in Diyarbakir in eastern Anatolia, but at an early age had moved to Azerbaijan where he lived in Tabriz, under the patronage of Uzun Hasan, the ruler of the Aq Qoyunlu dynasty, and his qadi 'Askar Mawlana Hasan. When Uzun Hasan had gained confidence in him, he assigned him some diplomatic missions, which gave the shaykh the status of a government official. One of those missions was to escort Shaykh 'Umar Rawshani, a Khalwati Sufi whom Uzun Hasan had invited to Tabriz. Ibrahim al-Kulshani himself subsequently became a disciple of 'Umar Rawshani at his zawiya, and after Rawshani's death in 1486 succeeded him as teacher at the Muzafariyya mosque.

As the Aq Qoyunlu dynasty lost its power, however, al-Kulshani's position became more and more precarious, and when the Safavids finally conquered Tabriz, he fled to Diyarbakir. This too fell into Safavid hands in 1507, and he departed for Egypt, which was at this time ruled by Sultan Qansuh al-Ghuri (1501-16). Al-Kulshani was not the first Khalwati Sufi and disciple of 'Umar Rawshani to settle in Cairo. He had been preceded by Shaykh 'Abd Allah al-Damirdash and his companion Shahin al-Khalwati in the reign of Sultan Qaytbay (1468-96).² Both of them were said to have been mamluks of Qaytbay who had gone to Tabriz and were initiated there by 'Umar Rawshani into the Khalwati order of Sufism.³ When they returned to Egypt, each of them established a zawiya in the outskirts of Cairo, al-Damirdash at Khandaq al-Mawali (today, 'Abbasiyya), and Shahin on the slope of the Muqattam Hill (Index 212). The connection between these two shaykhs and Qaytbay could have been political, for Uzun Hasan and Qaytbay were both enemies of the Ottomans.⁴

Ibrahim al-Kulshani is said to have met in Cairo a Khalwati shaykh—perhaps Shahin or al-Damirdash?—of Shirvani origin, who helped him procure the zawiya outside Cairo known as Qubbat Mustafa. It had been built by Sultan Qaytbay at the village of Marg al-Zayyat for a shaykh named 'Abd al-Mun'im al-'Ajami' who also functioned as a diplomat, having been sent by Qaytbay on missions to the Ottoman court. The chief qadi, 'Abd al-Barr ibn Shihna, is also reported to have invited Ibrahim al-Kulshani to Egypt. During his stay at Qubbat Mustafa, Ibrahim al-Kulshani met Sultan al-Ghuri while the latter was out hunting. The sultan granted him living quarters at the khanqah-madrasa of Sultan al-Mu'ayyad at Bab Zuwayla. After the Ottoman conquest, al-Kulshani built a zawiya in the same quarter.

The shaykh soon became very popular among the soldiers and officers of the Ottoman army. As a result he was suspected by Governor Ibrahim Pasha of aspiring to political power and was summoned to Istanbul by Sultan Süleyman the Magnificent (1520-66) to explain himself. While he was in Istanbul he is reported to have founded three tekkes. In the meantime the sultan interviewed him, and his treatises were examined for heresy. He was later allowed to return to Egypt, but to satisfy the sultan he dismissed many of the soldiers from the ranks of his disciples.

Al-Kulshani died in a plague epidemic in 1534; by that time he had reached the extraordinary age of more than a hundred years and seems to have acquired considerable social standing, for his son Ahmad was married to the widow of the last Mamluk sultan Tumanbay. Al-Kulshani was rich and powerful enough not to need the financial help of a sponsor; money was always miraculously multiplying under his prayer carpet. Although he was also the author of several theological and poetical works, Sha'rani, the Egyptian hagiographer, described him as "an ignorant who spoke an obscure language and did not articulate his thoughts."

Luckily the takiyya of Ibrahim al-Kulshani itself and its waqfiyya with a description of the original building,

Mugarnas, V, Cairo, 1988, 43-60

D. 2193

Ve **La'fi Efendi** hazretlerine ekser evkâtda **Sultan Mustafa** hazretleri ziyâretlerine gelip "Ben Sultan Mustafa, azîzim sizi ziyâde severim ve murâd ederim ki matlûbunuz olan bir âlâ şey binâ edeyim" buyurdıklarında, Azîz hazretleri tebessüm buyurup "Bizim gönlümüze gelen matlûb, hafîm budur ki, sizin bâtırınıza güç gelir" buyurup, onlar dahî "Hâşâ, lutf edip buyurun" dediklerinde, tekrâr hâtırına keder gelmesin deyişü ba'de'r-ricâ (7 a) "Pâdişâbım tekyemizin pirinci ve buğdayı ve evkâfından icâresi altmış akçe olur, pirinç ve buğdaydan mahalle fukârâsına dahî hisse verilür, aslâ bir şeye ihtiyacımız yoktur. Ve tekyemiz dahî ma'mûrdur. Ancak sizden niyâz ederim ki, ziyâretimize böyle âşikâre teşrif buyurman" dediklerinde, Sultân Mustafa hazretleri "Ya niçün? Bizi sevmeyiz misiniz?" buyurdıklarında, "Pâdişâbım, biz sizi canımızdan ziyâde severiz. Ve duâ-yı bayriyyenize meşgûlüz. Ammâ bizim taallükâtımız, ziyâretine pâdişâb geliyor deyişü ber biri bir şey teklîfi ile bizi bî-huzûr ediyorlar. Bâri teşrifiniz geceler tenbâ olsun, ricâ ederiz" dediklerinde, Sultan Mustafa hazretleri haftada iki gece ziyâretine tenhâ gelip, iki-üç saat sohbetleriyle şeref-yâb olurlar idi.

Nazîr İbrâhim

MADDE KAYITLANDIKTAN
SONRA KÜTÜPHANESİNE
11 MART 2002

Gülşenîliğe Dair Bir Eser: Nazîr İbrâhim'in Beyân-ı Tarîkat-ı Gülşenî'si

Himmet KONUR

Yrd. Doç. Dr., Dokuz Eylül Ü. İlähiyat Fakültesi

İslâm dininin derûnî yönüne *tasavvuf* adı verilmiştir. İslâm'ın bu yönü, h. VI. asırdan itibaren, *tarikatlar* vasıtasıyla temsil edilmiştir. İslâm dünyasında ortaya çıkan belli başlı tarikatlardan biri *Halvetiyye* tarikatıdır. Billhassa Türkler arasında hüsn-i kabul gören bu tarikat, pek çok şubeye ayrılmasıyla da dikkat çeker. Bunlardan birisi de **İbrâhim Gülşenî** (940/1534)'nin kurmuş olduğu Gülşenîye şubesidir. Bu şubeyle ilgili bilgiler, aynı tarikata mensup bulunan **Muhyî** (1015/1606), **Hulvî** (1065/1654), **Şemleli-zâde** (1089/1678) gibi müellifler tarafından, ilk yıllardan itibaren yazıya geçirilmeye başlanmıştır. Bu halkaya, daha sonra, burada eserini sunmuş olduğumuz **Nazîr İbrâhim Gülşenî** (1188/1774) de katılmıştır.

Nazîr İbrâhim Gülşenî, aslen *Edirmeli* olup kadılar zümresinden ve ilim-irfân sahibi bir zattır. Öğrenimini tamamladıktan sonra, bir süre öğretim (tedrîs) ile uğraşmıştır. Daha sonra çeşitli yerlerde kadılık görevinde bulunmuştur. Mesleği gereği pek çok yere seyahat etmiştir. Bunun yanında çeşitli konularda, bir çok eser de yazmıştır. Tasavvufa sülûkünü **Hasan Sezâî**'den tamamlamıştır. 1188/1774 yılında vefât etmiştir.¹

Mahlası, yeni harflerle neşrettiğimiz bu eserinde "**Nazîr**" olarak geçmektedir. Aynı şekilde çağdaşı **Sâlim** tarafından da bu mahlasla anılmıştır. Diğer bazı eserlerde ise "**Nazîrâ**" olarak zikredilmektedir. Bu durum, şairlerin, şiiplerinde ken-

¹ Nazîr İbrâhim ve eserleri için bkz. Kazasker Sâlim Efendi, *Tezkire-i Sâlim*, Dersaade 1315, s. 674; Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Evliyâ*, Süleymaniye Kütüphanesi, Yazma Bağışlar, no: 2307 c. III, ss. 155-156; Bursalı M. Tahir, *Osmanlı Müellifleri*, İst. 1333, c. II, ss. 45-46; Bağdatlı İsmail Paşa, *Hediyetü'l-Ârifîn*, İst. 1951, c. I, s. 38; *İzâbü'l-Meknûn fi'z-Zeyl al-Kesfi'z-Zunûn*, İst. 1945, I, 256; Ömer Rıza Kehhale, *Mu'cemü'l-Müellifîn*, Dimeşk 1957, c. I, s. 113.

İZÂHU'L-MERÂM
FÎ MEZİYYETİ'L-KELÂM
YAHUD
ŞERHU'N-NOKTATI VE'L-KALEM

اِيضاحُ المرَامِ فِي مَزِيَّةِ الكَلَامِ

يا خود
شرحُ النُّقَطِ وَالْقَلَمِ

جناب خلاق عالم پادشاه عالی هم شهنشاہ صاحب
السیف والقلم ولی النعم افندیمز حضرت تلمیذ شمس وقرعالم آرا
اولدقچه سریر شوکت مصیر ملوکانه لرنده کمال عافیتله
دائمه و برقرار بیورسون آمین . عصر معارف حصر
حضرت خلافتینا هیبه اصحاب علم و عرفان طرفلرندن علوم
وفنون متنوعه یه دائره هر کون بیکلرجه اثار برکزیده تخریر
و نشر اید لمکده اولدیغندن بوداعی کینه لریده طریق عالی
کلشنیده پیرثانی اولان حضرت شیخ حسن سزائی
قدس سره العالی نک دیوان بلاغت عنوانلرنده

قلم صنع ازل هر نه که تخریر ایتد
اول و آخری بر نقطه ده جمع ایتشد
سرعت دور ایله برداره چکش نقطه
قوی اول نقطه نک عینتی کوکلر دیده
نکده یی و وی سزائی دهن یاری مور
غزل شریفلری نیجه دقایق و حقایق معنویه بی نهایتی جامع و انواع
قید ایدوب صحف ابدده آلی تقریر ایتد
فصل ایچون بسط حروف ایله تکثیر ایتد
بفسک اولد اثاره ده نقطه بی تصویر ایتد
مردم دیدیه بی عکسی ایله تصویر ایتد
نقطه نک سزائی عارفله تقریر ایتدی

ŞEYH ŞUAYB ŞERAFEDDİN GÜLŞENİ
(Hankâh-ı Gülşenî Velî Dede Postnişini)

(İlaveli ve Tashihli İkinci Baskı)

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi Yavuz ARGIT Bölümü	
Dem.No.	120460
Tes.No.	1012 2112

DİVAN YAYINLARI
Çağaloğlu, Çatalçeşme Sokağı
Üretmen İşhanı No.29/12
İSTANBUL
Tel: (0212) 520 76 70

2002

99787

T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
TASAVVUF TARİHİ BİLİM DALI

MADDE 51 YASASINDAN
SONRA GELİR VERGİSİ

GÜLŞENİLİK'TE MÛSİKÎ VE MÛSİKÎŞİNASLAR

DOKTORA TEZİ

HÜSEYİN AKPINAR

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	99787
Tas. No:	

DANIŞMAN
PROF. DR. MUSTAFA KARA

ŞANLIURFA – 2004

D.477

OTAM, sayı: 13, Ankara 2004, s. 209-226

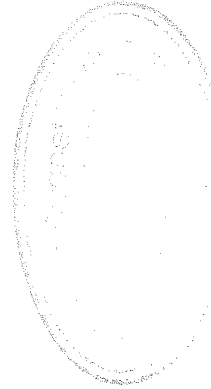
OSMANLI DEVLETİ'NDE GÜLŞENÎ TARİKATI (GENEL BİR YAKLAŞIM DENEMESİ)

Rüya KILIÇ*

SUMMARY

The study of political, social and intellectual aspects of sufi movements as a whole is of great importance with respect to the Ottoman social historiography. In this study, the main aim is to deal with the activities of the Gülşeni order following the 16th century when it was under the suspicion of zendeka-ilhad (heresy). We will also try to find out whether or not any change occurred in its understanding of sufism and to take up the reflections of such a change on the ruling administration. For this reason, we shall focus our attention on a time period like extending from the 16th century up to 18th century. Although the followers of Gülşeni order, like other sufi groups, claimed that they were representing the correct model of Islamic sufism, their understanding of sufism in fact worried the political power, ulema as well as other sufi circles. Especially, the execution Muhyiddin-i Karamani, became a turning point for them. The followers of this religious order, who were aware of the fact that they were being closely watched by the Ottoman administration, behaved more carefully when spreading their mystical thoughts and kept themselves away from committing acts which would remind the previous period. However, these efforts of Gülşeni order, would not be sufficient to get rid of the negative views about them during the courses of 17th and 18th centuries.

* Hacettepe Üniversitesi, Tarih Bölümü.

OSMANLI DEVLETİ'NDE GÜLŞENÎ TARİKATI
(GENEL BİR YAKLAŞIM DENEMESİ)
Rüya KILIÇ
12.1.2005

Algül, Hüseyin-Nihat Azamat. "Emir Sultan" maddesi, Türkiye Diyanet Vakfı Ansiklopedisi, c.11, s. 146-148.

Baysun, M. Cavid. Emir Sultan'ın Hayatı ve Şahsiyeti, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi *Tarih Dergisi*, c. 1, sayı 1, Ekim 1949, s. 77-94

Beliğ İsmail. *Güldeste-i Riyâz-ı İrfân ve Vefeyât-ı Dânişverân-ı Nâdiredân*, Hazırlayan: Abdulkerim Abdulkadroğlu, Ankara 1998.

Bursalı Mehmed Tahir, *Osmanlı Müellifleri I*, Hazırlayanlar: Mustafa Tatçı-Cemâl Kurnaz, Ankara 2000.

Çoruh, Şinasi. *Emir Sultan*, b.y.y. yok.

İpekten, Haluk ve diğerleri. *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Ankara 1988.

İsen, Mustafa. *Latîfi Tezkiresi*, Ankara 1990.

Kınalızâde Hasan Çelebi. *Tezkiretü's-şuarâ I*, Hazırlayan: İbrahim Kutluk, Ankara 1989.

Latîfi. *Tezkiretü's-Şu'arâ ve Tabsıratu'n-Nuzamâ*, Hazırlayan: Rıdvan Canım, Ankara 2000

Senâyî Mehmed Çelebi. *Menâkıb-ı Emîr Sultân (KEŞİF-NÂME)*, İstanbul 1289 (1872)

Şemsettin Sami. *Kâmûsu'l-A'lâm*, c. I,III, Ankara 1996

Tuman, Nâil. *Tuhfe-i Nâilî I-II*, Hazırlayanlar: Cemâl Kurnaz-Mustafa Tatçı, Ankara 2001.

GÜLŞENİLİK VE BURSALI GÜLŞENİLER

Abdurrezzak TEK*

XVI. yüzyıldan sonra Osmanlı dünyasında yaygınlık kazanan tarikatlardan biri de Gülşenîlik'tir. Tasavvufî hayat kadar şiir ve müzik tarihimize de iç içe olan bu tarikat, Halvetiyye'nin İbrahim Gülşenî'ye (öl. 940/1534) nispet edilen bir koludur. Gülşenî'nin tarikat silsilesi, Halvetiyye'nin ana kollarından Rûşeniyye'nin pîri Dede Ömer Rûşenî vasıtasıyla tarikatın ikinci pîri Yahya-yı Şirvanî'ye ulaşır. Mürşidi Dede Ömer Rûşenî'nin kendisine bir gül vererek "Sen ol bâğ-ı bekânın gülşenisin" demesi üzerine mahlası Heybetî'yi değiştirerek Gülşenî'yi kullanmaya başladığından kurduğu tarikata *Gülşeniyye* adı verilmiştir.¹

Doğum yeri Diyarbakır'da² ilk tahsilini tamamlayan İbrahim Gülşenî, Akkoyunluların başkenti Tebriz'de Uzun Hasan'ın kazaskeri Mevlanâ Hasan'ın himayesinde tahsilini sürdürmüş ve bu sırada Halvetî tarikatının ileri gelen şeyhlerinden Aydınî Dede Ömer Rûşenî'ye intisap etmiştir.³ İcâzet aldıktan sonra Tebriz'deki tekkenin meşihatını üstlenen Gülşenî⁴, Şii temâyüllü Erdebil şeyhlerinin baskısı nedeniyle Tebriz'den ayrılarak Diyarbakır, Maraş ve Kudüs üzerinden Mısır'a gelmiştir.⁵ Dönemin Memluk sultanı Gürî başta olmak üzere devlet ricalinden bir çok kişiyi kendine

* Araş. Gör., Uludağ Ün. İlahiyat Fakültesi Tasavvuf Ana Bilim Dalı.

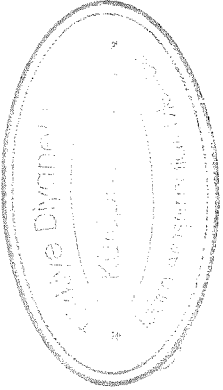
¹ Şemlelizâde Ahmed Efendi, *Şive-i Tarikat-ı Gülşeniyye*, (Muhyî-i Gülşenî, *Menâkıb-ı İbrahim Gülşenî* içinde), (nşr., Tahsin Yazıcı) Ankara 1982, s. 544; Hulvî, Mahmud Cemâleddîn, *Lemezât-ı Hulviyye ez Lemeât-ı Ulviyye*, (haz., S. Tayşi), İstanbul 1993, s. 525; Atâî, Nev'îzâde, *Hadâiki'l-Hakâik fi Tekmileti's-Şakâik*, İstanbul 1268, c. I, s. 67; Vassaf, Hüseyin, *Sefinetü'l-Evliyâ*, Süleymaniye Ktp., Yazma Bağışlar, nr. 2307, c. III, s. 108.

² Harîrîzâde Kemâleddîn Efendi, *Tibyânu Vesâilî'l-Hakâik*, Süleymaniye Ktp., Fatih, nr. 430-432, c. III, s. 86b; Hocazâde Ahmed Hilmi, *İbrahim Gülşenî*, İstanbul 1322, s. 4.

³ Muhyî-yi Gülşenî, *Menâkıb-ı İbrahim-i Gülşenî*, (nşr., T. Yazıcı), Ankara 1982, s. 25-28, 47-48. Dede Ömer Rûşenî için bkz., Mustafa Uzun, "Dede Ömer Rûşenî", *DİA*, c. IX, 81-83.

⁴ Muhyî, *Menâkıb*, s.169-171; Hulvî, *Lemezât*, s. 516.

⁵ Muhyî, *Menâkıb*, s. 248-268, 312-313.

12 MART 2005

Yayına Hazırlayan: Hasan Basri Öcalan, Bursa'da

Dünden Bugüne Tasavvuf Kültürü 3, [Bursa'da

Dünden Bugüne Tasavvuf Kültürü Sempozyumu

(22-26 Ekim 2004, Bursa), Bursa 2004.

MADDE 17 NİSAN 1961 T.C. ANAYASASI
SÖZLÜK VE İZİNLER BAKANLIĞI
MADDE 17 NİSAN 1961 T.C. ANAYASASI
SÖZLÜK VE İZİNLER BAKANLIĞI

- Taberî, Ebû Ca'fer, *Târîhu'r-Rusul ve'l-Mulûk*, thk: Muhammed Ebu'l-Fadl İbrahim, Kahire trs.
- Uludağ, Süleyman, "Kelâbâzî", *Diyanet Vakefi İslam Ansiklopedisi (DİA)*, Ankara 2002, XXV, 192-193.
- Waley, Muhammed İsa, *Catalogue of Arabic Manuscripts in ss Cyril and Methodius National Library*, Sofia, Hadith Sciences, Completed by: Stoyanka Kenderova, London 1995.
- Yılmaz, Nusrettin, *Kelâbâzî'nin Tasavvuf ve Akâid Alanındaki Görüşleriyle Mâturidî'nin Mukâyesesi*, (Basılmamış Yüksek lisans tezi), Kayseri 1990.
- Zehabî, Şemsüddîn, *Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ*, thk: Şuayb el- Arnaût-Muhammed Naîm el-Arkasûsî, Beyrut 1983.
- Zirikli, Hayruddin, *el-A'lâm Kâmûsu Terâcim*, Beyrut 1984.

02420

04 EKİM 2009
MADDE 243 İLE SÖZLEŞİLEN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Marife, y. 118, say. 1, 2003 Konya, ss. 105-136

GÜLŞENİYYE TARİKATI İLE İRTİBATI OLAN BAZI MEVLEVÎ ŞAİRLER

Abdurrahman ADAK*

ÖZET

Gülşeniyye tarikatı, Mevleviyye tarikatından önemli ölçüde etkilenen bir tarikatır. Gülşeniyye tarikatının kuruluşundan sonra, her iki tarikat arasında önemli bir iletişim ve etkileşim gerçekleşmiştir. Özellikle her iki tarikata mensup şairler arasındaki ilişki daha çok dikkat çekmektedir. Bu çalışmada Esrâr Dede'nin *Tezkire-i Şu'arâ-yı Mevleviyye*'sinde Gülşenilerle irtibata geçtiği söylenen Mevlevî şairler üzerinde durulmuştur. Bunlar Semâî Sultân Divânî, Yusuf Sineçâk, Garîbî, Şâhidî, Günâhî, Derûnî, Şuhûdî, Arşî, Bekayî, Vehbî ve Enîs Receb Dede'dir (on bir şair). Çalışmada bu şairlerin Gülşeniler ile olan irtibatı çerçevesinde her iki tarikat arasındaki irtibat hakkında önemli sonuçlara varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mevleviyye tarikatı, Gülşeniyye tarikatı, şair, irtibat, XVI. yüzyıl, Esrar Dede.

SOME MAWLAWI POETS HAVING CONNECTIONS WITH SUFI ORDER

Gulshaniyyah order, influenced from Mawlawiyyah order significantly. After founding of Gulshaniyyah order, an important intercommunication and mutual interaction occurred between the two orders. Especially, the relation which is between the poets of the two orders, attracted the attentions more. In this study, dwelled upon Mawlawi poets which is said they entered into relation with Gulshaniyyah, in *Tezkire-i Şu'arâ-yı Mevleviyye* of Esrâr Dede. These are Semâî Sultân Divânî, Yusuf Sineçâk, Garîbî, Şâhidî, Günâhî, Derûnî, Şuhûdî, Arşî, Bekayî, Vehbî and Enîs Receb Dede (eleven poets). At the study, arrived at important conclusions about relations between the two orders, in accordance of relations of these poets with Gulshaniyyah.

Key words: Mawlawiyyah order, Gulshaniyyah order, poet, relation, XVI. century, Esrar Dede.

GİRİŞ

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî (ö. 1273)'nin vefatından iki buçuk asır sonra İbrâhîm Gülşenî (ö. 940/1534) tarafından Kahire'de temelleri atılan Gülşeniyye

* Dr., Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi. abdurrahmanadak@gmail.com